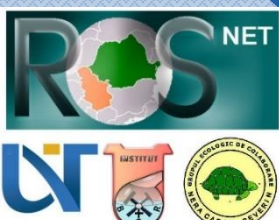

RoS-NET2

NEWSLETTER No. 7

The story of a REGIOSTARS
2023 winning project

Project manager:

Adriana ISVORAN

Responsible Communication Activities (WUT AERL):

Laura PITULICE

Technical Deputy Manager (MMI BOR):

Zoran STEVANOVIC

Expert for Communication Activities (MMI BOR):

Saša STOJANOV

Communication Deputy Manager (GEC NERA):

Cornel STURZA POPOVICI

Responsible with Translations RO-SR & SR-RO:

Marin ROMAN

RO Cuprins // SR Sadržaj

RO POVESTEA PROIECTULUI NOSTRU // SR PRIČA O NAŠEM PROJEKTU	2
RO POVESTEA PREMIULUI ACORDAT PROIECTULUI RO-S-NET2 ÎN CADRUL CONCURSULUI EU REGIOSTARS 2023 // SR PRIČA O NAGRADI DODELIJENA PROIEKTU RO-S-NET2 U OKVIRU TAKMIČENJA EU REGIOSTARS 2023	7
RO PREZENTAREA PROIECTULUI ÎN CADRUL EVENIMENTULUI EU REGIONS' WEEK, BRUXELLES 11 OCTOMBRIE 2023 // SR PREDSTAVLJANJE PROJEKTA U OKVIRU MANIFESTACIJI EU REGIONS' WEEK, BRUXELLES 11 OKTOBRA 2023	9
RO CEREMONIA DE LA OSTRAVA, 16 NOIEMBRIE 2023 // SR	10
RO EVENIMENTE DE PROMOVARE A PREMIULUI OBTINUT // SR DOGAĐAJI ZA PROMOCIJU DOBIJENE NAGRADE	11
RO APARIȚII MEDIA // SR POJAVLJIVANJE U MEDIJIMA	13
RO CAMPANIE DE PRELEVARE DE PROBE ȘI PREGĂTIRE A FILMULUI DE PROMOVARE LA NIVELUL UNIUNII EUROPENE A PROIECTULUI NOSTRU CUNOSCUT ACUM SUB DENUMIREA „DE LA MINĂ LA RÂU. GARDIENII APELOR!” // SR KAMPANJA ZA UZORKOVANJE I PRIPREMU PROMOTIVNOG FILMA NA NIVOU EVROPSKE UNIJE NAŠEG PROJEKTA, SADA POZNATOG KAO „OD RUDNIKA DO REKE. ČUVARI VODA!”	16
RO CEREMONIA DE COMUNICARE LOCALĂ REGIOSTARS - „DE LA MINĂ LA RÂU. GARDIENII APELOR!” // SR CEREMONIJA LOKALNE KOMUNIKACIJE REGIOSTARS - „OD RUDNIKA DO REKE. ČUVARI VODA!”	20
RO INSTITUTUL DE MINERIT ȘI METALURGIE LA TÂRGUL INTERNAȚIONAL DE TEHNOLOGIE, MAI 2024 // SR INSTITUT ZA RUDARSTVO I METALURGIJU NA MEDJUNARODNOM SAJMU TEHNIKE, MAI 2024	21
RO PROMOVAREA PROIECTULUI "DE LA MINĂ LA RÂU. GARDIENII APEI!" CÂȘTIGĂTOR AL CONCURSULUI EU REGIOSTARS 2023 LA CATEGORIA "EUROPA VERDE". HTTPS://REGIOSTARS AWARDS.EU/ . // SR PROMOCIJA PROJEKTA „OD RUDNIKA DO REKE. ČUVARI VODE!” POBEDNIK NA TAKMIČENJU EU REGIOSTARS 2023 U KATEGORIJI „ZELENA EVROPA”. HTTPS://REGIOSTARS AWARDS.EU/	24

RO Povestea proiectului nostru // SR Priča o našem projektu

Proiectul „Rețea de monitorizare România - Serbia pentru evaluarea și diseminarea impactului activităților miniere de exploatare a cuprului asupra calității apei din zona transfrontalieră (RoS-NET2; cod RoRS 337)” a fost implementat în perioada septembrie 2019 – septembrie 2021 în sfera Programului IPA CBC România – Serbia. Partenerii proiectului au fost Universitatea de Vest Timișoara (WUT) – România, Institutul de Mine și Metalurgie (MMI) Bor – Serbia și Grupul Ecologic de Colaborare – NERA (GEC NERA) – Caraș – Severin – România.

Principalele activități ale proiectului au fost analiza impactului deșeurilor miniere asupra calității cursurilor de apă din regiunea Bor (Serbia) și Moldova Nouă (România) și cercetări cu privire la neutralizarea apei poluate după principiul „zero deșeurii”. Această abordare a proiectului a fost definită datorită intenției de a sprijini două priorități importante ale Uniunii Europene (UE) pe termen lung: (i) mediul înconjurător - îmbunătățirea calității apei cu conservarea sistemelor de mediu și a biodiversității și (ii) economie circulară eficientă - recuperarea elementelor valoroase din apele poluate.

Redăm în cele ce urmează povestea proiectului nostru.

Apa este esențială pentru viață. Mineritul oferă resurse pentru economie, dar afectează apa prin poluarea cu deșeurile miniere evacuate. Regiunea de graniță România-Serbia este bogată în resurse subterane, dar activitățile miniere au afectat mediul, transformând apa în „cea mai comună victimă a mineritului”. Chiar dacă operațiunile miniere au fost reduse considerabil în România, studii recente sugerează că Serbia a devenit al doilea producător de cupru din Europa, cu situri miniere importante în regiunea de graniță. Aceste țări au aplicat strategii diferite în ceea ce privește exploatarea cuprului, răspunzând foarte diferit la provocările comune ridicate de activitățile miniere și de poluarea mediului.

Colectarea datelor reprezintă un instrument esențial pentru a înțelege efectele activităților miniere asupra solului și apei, pentru a oferi soluții de remediere pentru minele închise și furnizând date actuale pentru analizele de mediu. Folosind trei noi instrumente de cercetare am

Proiectat "Rumunsko Srpska mrežna, saradnja za procenu i širenje svesti uticaja rudarskih aktivnosti u rudnicima bakra na kvalitet vode u pograničnom području (RoS-NET2; RORS kod 337)" realizovan je između septembra 2019. i septembra 2021. godine u okviru IPA programa Prekogračne saradnje Rumunije i Srbije. Partneri u projektu bili su Zapadni univerzitet iz Temišvara (WUT) – Rumunija, Institut za rudarstvo i metalurgiju (MMI) Bor – Srbija i Grupa za ekološku saradnju – NERA (GEC NERA) – Karaš – Severin – Rumunija.

Glavne aktivnosti projekta bile su analiza uticaja rudarskog otpada na kvalitet vodotokova u regionu Bora (Srbija) i Moldavija Noua (Rumunija) i istraživanje o neutralisanju zagađene vode po principu "nultog otpada". Ovaj projektni pristup definisan je zbog namere da se podrže dva važna dugoročna prioriteta Evropske unije (EU): (I) okruženje - poboljšanje kvaliteta vode uz očuvanje ekoloških sistema i biodiverziteta i (II) efikasne cirkularne ekonomije - oporavak vrednih elemenata iz zagađenih voda.

U nastavku predstavice priču o našem projektu.

Voda je od suštinskog značaja za život. Rudarstvo obezbeđuje resurse za ekonomiju, ali utiče na vodu zagađujući ispuštanjem rudarskog otpada. Pogranični region Rumunije i Srbije bogat je podzemnim resursima, ali su rudarske aktivnosti uticale na životnu sredinu, pretvarajući vodu u "najčešću žrtvu rudarstva". Iako su rudarske aktivnosti znatno smanjene u Rumuniji, nedavne studije pokazuju da je Srbija postala drugi najveći proizvođač bakra u Evropi, sa važnim rudarskim lokacijama u pograničnom regionu. Te zemlje su primenile različite strategije rudarenja, reagujući sasvim drugačije na zajedničke izazove koje predstavljaju rudarske aktivnosti i zagađenje životne sredine.

Prikupljanje podataka je esencijalno sredstvo za razumevanje uticaja rudarskih aktivnosti na zemljište i vodu, obezbeđivanje rešenja za remedijaciju zatvorenih rudnika i obezbeđivanje podataka za analizu životne

evaluat calitatea apei, efectuând caracterizarea fizică, chimică și toxicologică a pâraielor, solurilor și sedimentelor din regiunile de exploatare a cuprului. Datele științifice adunate ne-au permis să dezvoltăm studii colaborative avansate, propunând noi proceduri pentru îmbunătățirea serviciilor transfrontaliere de protecție a mediului. Prin munca noastră, pentru a aborda problemele de poluare a apei, am oferit informații pentru luarea deciziilor pentru 257 de administrații publice și 16 ONG-uri. Mai mult, am ales să împărtășim informații pentru a educa peste 1.000 de elevi, studenți și cercetători, prezentându-le rezultatele studiilor științifice obținute. A fost creată o bază de date ca nou sistem de monitorizare, devenind o bază publică de cunoștințe cu informații privind mediul în zonele miniere de frontieră. În prezent, 50.000 de locuitori sunt la curent cu posibile acțiuni de remediere pentru a reduce gradul de poluare a apei și pentru a restabili atractivitatea naturală a zonei transfrontaliere româno-sârbe.

Fiind implementat în comun de trei organizații cu activități în educație, cercetare și protecția mediului, proiectul a contribuit la coeziunea socială datorită colaborării și schimbului continuu de idei și bune practici între membrii echipei și populație, aproximativ 50000 de oameni din România și Serbia au cooperat și au lucrat împreună în ciuda diferențelor culturale. Prin organizarea în comun a evenimentelor transfrontaliere, proiectul a susținut coeziunea socială prin implicarea membrilor echipei, a studenților voluntari, a elevilor și profesorilor acestora, reprezentanților administrației publice și ONG-urilor în activitățile proiectului. În calitate de beneficiari finali și evaluatori publici, ne-am concentrat pe creșterea gradului de conștientizare a cetățenilor care locuiesc în comunitățile Moldova Noua și Bor. Având o mobilitate limitată din cauza situației COVID, ne-am luptat pentru a găsi soluții comune în conectarea tuturor actorilor regionali, reprezentanților societății civile și membrilor echipei pentru a obține rezultate de succes ale proiectelor. În ceea ce privește coeziunea transfrontalieră a oamenilor, este o valoare adăugată unică a proiectului nostru.

Coeziunea economică este reflectată de sprijinul de cofinanțare de către UE, național și al partenerilor în

sredine. Koristeći tri nova istraživačka alata, procenili smo kvalitet vode, izvodeći fizičku, hemijsku i toksikološku karakterizaciju voda, zemljišta i sedimenata u rudarskim oblastima. Prikupljeni naučni podaci omogućili su nam da razvijemo napredne saradničke studije, predlažući nove procedure za poboljšanje prekograničnih usluga zaštite životne sredine. Kroz naš rad na rešavanju pitanja zagađenja vode, dostavili smo informacije o donošenju odluka za 257 javnih uprava i 16 nevladinih organizacija. Štaviše, odabrali smo da podelimo informacije kako bismo edukovali preko 1.000 učenika, studenata i istraživača, predstavljajući im rezultate njihovih naučnih studija. Baza podataka je stvorena kao novi sistem nadzora, postavši baza znanja javnosti sa informacijama o životnoj sredini u oblastima graničnog rudarstva. Trenutno je 50.000 stanovnika svesno mogućih akcija radi smanjenja zagađenja vode i vraćanja prirodne atraktivnosti rumunsko-srpske prekogranične oblasti.

Projekat, koji zajedno sprovode tri organizacije aktivne u obrazovanju, istraživanju i zaštiti životne sredine, doprineo je socijalnoj koheziji zbog saradnje i kontinuirane razmene ideja i dobrih praksi između članova tima i stanovništva, oko 50.000 ljudi iz Rumunije i Srbije saradivalo je i radilo zajedno uprkos kulturnim razlikama. Zajedničkim organizovanjem prekograničnih manifestacija projekat je podržao socijalnu koheziju uključivanjem članova tima, učenika volontera, studenata volontera, učenika i njihovih nastavnika, predstavnika javne uprave i nevladinih organizacija u projektne aktivnosti. Kao konačni korisnici i javni procenitelji, fokusirali smo se na podizanje svesti građana koji žive u oblastima Bora i Moldova Noua. Imajući ograničenu mobilnost zbog COVID situacije, borili smo se da pronademo zajednička rešenja u povezivanju svih regionalnih aktera, predstavnika civilnog društva i članova tima kako bismo postigli uspešne rezultate projekta. U pogledu prekogranične kohezije ljudi, postoji jedinstvena dodatna vrednost našeg projekta.

Ekonomska kohezija ogleda se u EU, nacionalnoj i partnersko sufinansiranoj podršci u sticanju moćnih

Cooperation beyond borders.

Interreg-IPA Cross-border Cooperation Romania-Serbia Programme is financed by the European Union under the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II) and co-financed by the partner states in the Programme.

Project RoRS 337- Romania **S**erbia **N**etwork for assessing and disseminating the impact of copper mining activities on water quality in the cross-border area (RoS-NET2)

dobândirea de instrumente de cercetare puternice necesare investigării științifice a caracteristicilor fizico-chimice ale cursurilor de apă, solurilor și sedimentelor din zonele miniere monitorizate pentru a dezvolta o bază de cunoștințe accesibilă publicului și pentru a oferi soluții de remediere pentru îmbunătățirea mediului acvatic regional.

Accesul la facilități de cercetare de vârf reduce puternic disparitățile structurale regionale, promovând șanse cu adevărat egale pentru toți. În cele din urmă, măsurile propuse pentru reducerea efectelor poluării conduc la un mediu mai sigur și la creșterea nivelului de trai pentru oamenii din regiunea de frontieră româno-sârbă.

Deoarece cuprul este un metal esențial pentru multe industrii, există o necesitate din ce în ce mai mare pentru extracția sa și operațiunile miniere cu greu pot fi oprite. Chiar dacă activitățile miniere anterioare și actuale au produs daune ecologice cu consecințe directe asupra sănătății umane și asupra mediului, întreruperea exploatărilor miniere poate duce la dificultăți sociale și economice pe măsură ce oamenii își pierd locurile de muncă. Activitățile proiectului s-au concentrat pe operațiunile miniere din Moldova Noua și Bor, o zonă cu 50.000 de locuitori puternic afectată de poluare. Am monitorizat mediul, propunând soluții adecvate pentru reducerea contaminării produse de operațiunile de extracție a cuprului și furnizând rapoarte științifice autorităților locale, regionale și naționale în luarea deciziilor. Împărtășirea cercetărilor noastre cu ONG-urile de mediu și transmiterea de informații jurnaliștilor a ajutat comunitățile locale să crească gradul de conștientizare cu privire la responsabilitățile de mediu. Întreruperea activităților miniere este o provocare, cu rezultate incerte. Luarea măsurilor de protecție actuale este o necesitate pentru toate companiile private și autoritățile locale.

Studiile noastre au arătat că tratarea apelor uzate acide de mină poate elimina cuprul și metalele grele folosind metode fizice, chimice și enzimatic. În același timp, putem realiza recuperarea biologică a cuprului din apa contaminată prin diverse tulpini microbiene. Prin aplicarea unor soluții de remediere direcționate, putem reduce semnificativ poluarea apei, restabilim

istraživačkih alata potrebnih za naučna istraživanja fizioloških karakteristika vodenih tokova, zemljišta i taloga u praćenim rudarskim oblastima u cilju razvoja javno pristupačne baze znanja i obezbeđivanje rešenja za unapređenje regionalne vodene sredine.

Pristup najsavremenijim istraživačkim objektima snažno smanjuje regionalne strukturne disparitete, promovišući zaista jednake mogućnosti za sve. Konačno, predložene mere za smanjenje efekata zagađenja dovode do bezbednije klime i povećanja životnog standarda ljudi u rumunsko-srpskom pograničnom regionu.

S obzirom da je bakar esencijalni metal za mnoge industrije, sve je veća potreba za njegovom eksploatacijom i rudarske aktivnosti teško da se mogu zaustaviti. Čak i ako su prošle i trenutne rudarske aktivnosti prouzrokovale ekološku štetu direktnim posledicama po ljudsko zdravlje i životnu sredinu, prekid rudarstva može dovesti do socijalnih i ekonomskih poteškoća, jer ljudi gube posao. Projektne aktivnosti bile su usredsređene na rudarske aktivnosti u Moldaviji Noua i Boru, oblasti sa 50.000 stanovnika teško pogođenih zagađenjem. Pratili smo životnu sredinu, predlažući odgovarajuća rešenja za smanjenje kontaminacije iz rudarskih operacija bakra i pružanje naučnih izveštaja lokalnim, regionalnim i nacionalnim vlastima u donošenju odluka. Deljenje našeg istraživanja sa nevladinim organizacijama za zaštitu životne sredine i razmena informacija sa novinarima pomoglo je lokalnim zajednicama da podignu svest o odgovornostima za životnu sredinu. Prekinuti rudarske aktivnosti je izazovno, sa neizvesnim rezultatima. Preduzimanje trenutnih zaštitnih mera je obavezno za sve privatne kompanije i lokalne vlasti.

Naše studije su pokazale da tretman otpadnih voda iz rudnika kiseline može da ukloni bakar i teške metale koristeći fizičke, hemijske i enzimatske metode. Istovremeno, možemo postići biološki oporavak bakra od kontaminirane vode kroz različite mikrobiološke sojeve. Primenom ciljanih rešenja za obeštećenje, možemo značajno smanjiti zagađenje vode, povratiti

atractivitatea mediului și creștem calitatea vieții oamenilor. Unele studii estimează că producția de minerale ar putea crește cu aproape 500% în 2050. Pentru a răspunde cererii tot mai mari de tehnologii de energie curată, protecția mediului în sectorul minier este un subiect de mare importanță. Metodele propuse pentru tratarea apelor uzate miniere prin recuperarea biologică a cuprului și a metalelor grele inovează printr-o abordare mult mai prietenoasă pentru decontaminarea mediului, comparativ cu procedurile convenționale utilizate în zona transfrontalieră. Tratamentul biologic și îndepărtarea metalelor grele folosind diferite tulpini microbiene au produs rezultate încurajatoare în vindecarea mediului.

Considerăm baza de cunoștințe dezvoltată ca un nou sistem de monitorizare a protecției mediului instituit în zona de frontieră româno-sârbă. Pe baza informațiilor noastre, baza de cunoștințe este unică în țările UE și ilustrează dinamica stării mediului în zonele investigate. Informațiile incluse permit diferitelor categorii de persoane să înțeleagă termeni și concepte specifice care abordează problemele de protecție a mediului, lărgând utilizatorii finali de la specialiști și cercetători la cetățeni preocupați de protecția apei. Ca bază de cunoștințe actualizată continuu, rezultatele proiectului nostru pot fi utilizate de către profesioniști implicați în activitățile de decontaminare minieră, cercetători, studenți și angajați ai autorităților publice sau ONG-urilor, fiind un instrument important care sprijină deciziile viitoare pentru protejarea mediului.

Prin implicarea reală și semnificativă a cetățenilor și a actorilor societății civile, oameni din România și Serbia au participat la campanii de conștientizare cu privire la starea de poluare din zona transfrontalieră. I-am informat despre necesitatea îmbunătățirii mediului și le-am prezentat soluțiile de remediere dezvoltate de proiect. Un număr de 646 de elevi, 51 de profesori și 56 de studenți s-au alăturat sesiunilor de formare despre problemele de mediu. La acțiuni de monitorizare și cercetare au participat 82 de studenți, în timp ce 1073 de specialiști cu studii superioare și cercetători independenți au beneficiat de informațiile difuzate prin rapoartele științifice elaborate, iar 257 de autorități și 16 ONG-uri au fost informate despre starea mediului,

ekološku atraktivnost i povećati kvalitet života ljudi. Neke studije procenjuju da bi proizvodnja minerala mogla da se poveća za skoro 500 odsto u 2050. U cilju zadovoljavanja sve veće potražnje za tehnologijama čiste energije, zaštita životne sredine u rudarskom sektoru je tema od velikog značaja. Predložene metode za tretiranje rudarskih otpadnih voda biološkim izdvajanjem bakra i teških metala, inoviraju se kroz mnogo prihvatljiviji pristup ekološkoj dekontaminaciji u poređenju sa konvencionalnim procedurama koje se koriste u prekograničnoj oblasti. Biološki tretman i uklanjanje teških metala pomoću različitih mikrobioloških sojeva dali su ohrabrujuće rezultate u oporavku životne sredine.

Smatramo da je baza znanja razvijena kao novi sistem nadzora zaštite životne sredine uspostavljen u rumunsko-srpskoj pograničnoj oblasti. Na osnovu naših informacija, baza znanja je jedinstvena u zemljama EU i ilustruje dinamiku stanja životne sredine u istraženom području. Uključene informacije omogućavaju različitim kategorijama ljudi da razumeju specifične pojmove i koncepte koji se odnose na ekološka pitanja, proširenje krajnjih korisnika od specijalista i istraživača do građana zabrinutih za zaštitu vode. Kao kontinuirano ažuriranu bazu znanja, naše rezultate projekta mogu da koriste profesionalci koji se bave rudarskom dekontaminacijom, istraživači, studenti i zaposleni u organima vlasti ili nevladinim organizacijama, kao važno sredstvo koje podržava buduće odluke za zaštitu životne sredine.

Kroz realno i značajno angažovanje građana i aktera civilnog društva, ljudi iz Rumunije i Srbije učestvovali su u kampanjama podizanja svesti o stanju zagađenja u prekograničnoj oblasti. Informisali smo ih o potrebi poboljšanja životne sredine i predstavili im rešenja za sanaciju koja je razvio projekat. Ukupno 646 učenika, 51 nastavnik i 56 studenata pridružilo se treninzima o ekološkim pitanjima. U praćenju i istraživačkim akcijama učestvovala su 82 studenta, dok su 1073 visokoobrazovanih specijalista i nezavisnih istraživača imali koristi od informacija koje su rasejane kroz razrađene naučne izveštaje, a 257 lokalnih i državnih organa vlasti i 16 nevladinih organizacija informisano je

promițând să aplice metode de remediere sau să transmită informațiile către alte instituții responsabile.

Proiectul a propus metode transdisciplinare de tratare a apei poluate de minerit prin îndepărtarea metalelor grele, concentrându-se pe cupru. Echipa a oferit soluțiile de remediere și le-a diseminat prin comunicări la evenimente științifice și publicare în reviste științifice cu acces deschis, în timp ce cetățenii în cauză pot accesa baza de cunoștințe disponibilă online. Rezultatele sunt pe deplin accesibile și pot fi transferate în afara parteneriatului actual, dar și valorificate de alte proiecte implementate în regiunile care suferă de poluare cauzată de exploatarea minelor de cupru, unde sunt prezente situri similare contaminate. Mai mult, materialele de instruire ale proiectului sunt disponibile pe baza de cunoștințe în limba română, sârbă și engleză, fiind o sursă de informații și ușor de adaptat la alte evenimente educaționale similare organizate în școli și universități din întreaga Uniune Europeană sau în regiunile industrializate, poluate ale României și Serbiei. Mai multe informații despre proiectul nostru pot fi regăsite accesând pagina web a acestuia, <https://www.elearning-chemistry.ro/rosnet2/>.

o stăruie pe starea de mediu, oferind soluții de remediere sau să transmită informațiile către alte instituții responsabile.

Proiectul a propus metode transdisciplinare de tratare a apei poluate de minerit prin îndepărtarea metalelor grele, concentrându-se pe cupru. Echipa a oferit soluțiile de remediere și le-a diseminat prin comunicări la evenimente științifice și publicare în reviste științifice cu acces deschis, în timp ce cetățenii în cauză pot accesa baza de cunoștințe disponibilă online. Rezultatele sunt pe deplin accesibile și pot fi transferate în afara parteneriatului actual, dar și valorificate de alte proiecte implementate în regiunile care suferă de poluare cauzată de exploatarea minelor de cupru, unde sunt prezente situri similare contaminate. Mai mult, materialele de instruire ale proiectului sunt disponibile pe baza de cunoștințe în limba română, sârbă și engleză, fiind o sursă de informații și ușor de adaptat la alte evenimente educaționale similare organizate în școli și universități din întreaga Uniune Europeană sau în regiunile industrializate, poluate ale României și Serbiei. Mai multe informații despre proiectul nostru pot fi regăsite accesând pagina web a acestuia, <https://www.elearning-chemistry.ro/rosnet2/>.

RO Povestea premiului acordat proiectului RoS-NET2 în cadrul concursului EU REGIOSTARS 2023 // SR Priča o nagradi dodeljenoj projektu RoS-NET2 u okviru takmičenja EU REGIOSTARS 2023

După finalizarea implementării proiectului în anul 2021, unele activități din zonele de interes ale proiectului au fost continuate pentru a confirma sustenabilitatea proiectului. Având în vedere realizarea cu succes a proiectului în perioada contractată și sustenabilitatea acestuia după perioada de realizare, cei 3 parteneri ai proiectului au decis în mai 2023 să nominalizeze proiectul RoRS 337 pentru competiția EU REGIOSTARS 2023 la Categoria „O Europă Verde”.

Competiția a inclus pregătirea și depunerea unei cereri pentru concurs, evaluarea în prima etapă a

Nakon završetka realizacije projekta 2021. godine, nastavljene su neke aktivnosti u oblastima na koje se fokusira projekat kako bi se potvrdila održivost projekta. Imajući u vidu uspešnu realizaciju projekta tokom ugovorenog perioda i njegovu održivost nakon perioda implementacije, 3 projektna partnera odlučila su u maju 2023. godine da predlože projekat RORS 337 za konkurs EU REGIOSTARS 2023 u kategoriji "Zelena Evropa".

Konkurs je obuhvatao pripremu i podnošenje prijave za konkurs, prvostepenu evaluaciju svih nominovanih

tuturor proiectelor nominalizate și selecția a 5 finaliști pentru fiecare categorie, runda finală a finaliștilor – prezentarea proiectului într-un format definit de prezentare „Pecha Kucha” și interviu, adică răspunsuri la întrebările juriului format din experți în domeniu. Pe baza principalelor activități ale proiectului, denumirea cererii de concurs aferentă proiectului RoRS 337 a fost „De la mină la râu. Gardienii apei!”.

Prima etapă a competiției a fost evaluarea tuturor proiectelor nominalizate și selectarea celor 5 finaliști pentru fiecare categorie din partea evaluatorilor UE. În total, au fost înregistrate 228 de proiecte, iar după prima evaluare au fost selectați 30 de finaliști la 6 categorii. Proiectul „De la mină la râu. Gardienii apei!” a primit confirmarea că a fost selectat ca finalist la categoria „O Europă Verde” pe 18 iulie 2023.

A doua fază de evaluare a competiției a constat în prezentarea proiectelor în fața publicului și interviuri cu juriul de specialitate. Această etapă a fost susținută la Bruxelles pe 11 octombrie 2023.

REGIOSTAR este competiția anuală organizată de Direcția Generală de Politici Regionale și Urbane a Comisiei Europene începând cu anul 2008. De-a lungul anilor, această competiție a devenit eticheta europeană de excelență pentru proiectele finanțate de Uniunea Europeană, care demonstrează impactul și incluziunea dezvoltării regionale. Chiar și simpla participare la o astfel de competiție constituie o mare realizare, mai ales că 2023 este anul reînnoirii și relansării competiției. Odată cu câștigarea premiului competiției REGIOSTARS 2023, cei 3 parteneri ai proiectului „De la mină la râu. Gardienii apei!” demonstrează că fiecare dintre ei poate fi egal cu alte instituții și universități importante din UE.

proiektata i izbor po 5 finalista za svaku kategoriju, finalni krug finalista – prezentaciju projekta u definisanom formatu „ Pecha Kucha” prezentacija i intervju, odnosno odgovori na pitanja žirija sastavljenog od stručnjaka iz te oblasti. Na osnovu glavnih aktivnosti projekta, naziv tendera koji se odnosi na projekat RoRS 337 bio je „Od rudnika do reke. Čuvari vode!”

Prva faza takmičenja bila je evaluacija svih nominovanih projekata i izbor od 5 finalista za svaku kategoriju od strane ocenjivača EU. Ukupno je prijavljeno 228 projekata, a nakon prve evaluacije odabrano je 30 finalista u 6 kategorija. Projekat „Od rudnika do reke. Čuvari vode!” dobila je potvrdu da je izabrana za finalistu u kategoriji „Zelena Evropa” 18. jula 2023.

Druga faza evaluacije konkursa se sastojala od predstavljanja projekata javnosti i intervjua sa stručnim žirijem. Ova etapa je održana u Briselu 11. oktobra 2023. godine.

REGIOSTAR je godišnji konkurs koji od 2008. godine organizuje Generalni direktorat za regionalne i urbane politike Evropske komisije. Tokom godina, ovo takmičenje je postalo evropska oznaka izvrsnosti za projekte koje finansira Evropska unija, koji pokazuju uticaj i inkluziju regionalnog razvoja. I samo učešće u ovakvom takmičenju je veliko dostignuće, pogotovo što je 2023. godina obnavljanja i ponovnog pokretanja takmičenja. Osvajanjem nagrade na konkursu REGIOSTARS 2023, 3 partnera projekta „Od rudnika do reke. Čuvari vode!” dokazuje da svaki od njih može biti ravnopravan drugim važnim institucijama i univerzitetima u EU.

RO Prezentarea proiectului în cadrul evenimentului EU Regions' Week, Bruxelles 11 Octombrie 2023 // SR Predstavljanje projekta u okviru manifestacije EU Regions' Week, Bruxelles 11 oktobra 2023

Proiectul nostru a fost selectat printre cei 5 finaliști pentru premiile REGIOSTARS sub denumirea "From mine to river. The water guardians!" la categoria "A green Europe". Runda finală înaintea stabilirii câștigătorilor a presupus prezentarea proiectului în fața juriului și a publicului în cadrul evenimentului EU Regions' Week care a avut loc în perioada 11-14 Octombrie 2023 la Bruxelles.

Prof. Dr. Adriana Isvoran în calitate de manager de proiect a realizat prezentarea proiectului în format „Pecha Kucha” în cadrul acestei etape de evaluare. La interviul cu jurații, răspunsurile la întrebările acestora au fost furnizate de către Prof. Dr. Adriana Isvoran în calitate de manager de proiect și Dr. Zoran Stevanović în calitate de director tehnic adjunct al proiectului.

Aceste două momente i-au ajutat pe jurați să desemneze un câștigător pentru fiecare categorie, câștigător care urma să fie anunțat la ceremonia REGIOSTARS din 16 noiembrie la Ostrava. A fost o adevărată provocare să elaborăm o prezentare de tip PechaKucha pentru proiectul nostru, dar ne-am descurcat foarte bine. Interviul cu jurații ne-a dat ocazia să subliniem încă o dată rezultatele obținute în cadrul proiectului, contribuția la asigurarea unei vieți mai bune a cetățenilor din zonele de activități miniere de la granița României cu Serbia, la coeziunea socială și economică, respectiv la conștientizarea tinerilor asupra problemelor de mediu și a necesității de a proteja mediul înconjurător și de a găsi și acțiunea sustenabilă. În cadrul acestui eveniment, pe lângă prezentările proiectelor selectate, au fost discutate provocările comune pentru regiunile Europei și s-au expus soluții posibile pentru problemele identificate prin reunirea experților și practicienilor politicii de coeziune, a reprezentanților mediului academic și a celui de afaceri, ai organizațiilor societății civile, ai instituțiilor UE și ai mass-media, respectiv reprezentanți ai publicului care au dorit să-și exprime punctele de vedere despre viitorul regiunilor lor. Participați la acest eveniment au descoperit și discutat modul în care proiectele politicii de coeziune contribuie la o Europă verde, ceea ce a permis schimbul de experiență și bune practici între cei care implementează politica de coeziune a UE.

Naș proiectat je izabran među 5 finalista za dodelu nagrada REGIOSTARS pod imenom "Od rudnika do reke. Čuvari vode!" u kategoriji "Zelenija Evropa". Poslednja runda, pre nego što su pobednici utvrđeni, uključivala je predstavljanje projekta žiriju i javnosti tokom Nedelje regiona EU, koja je održana 11-14. oktobra 2023. godine u Briselu.

Prof. dr Adriana Isvoran, kao menadžer projekta, je tokom ove faze evaluacije napravila prezentaciju projekta u formatu "Pecha Kucha", a na razgovoru sa žirijem, odgovore na njihova pitanja dali su prof. dr Adriana Isvoran kao rukovodilac projekta i dr Zoran Stevanović kao zamenik tehničkog direktora projekta.

Ova dva momenta pomogla su sudijama da odrede pobednika za svaku kategoriju, što je trebalo da bude saopšteno na ceremoniji REGIOSTARS, 16 novembra u Ostravi. Bio je pravi izazov razviti PechaKucha prezentaciju za naš projekat, ali smo prošli veoma dobro. Intervju sa žirijem pružio nam je priliku da još jednom istaknemo rezultate dobijene u okviru projekta, doprinos obezbeđivanju boljeg života građana u rudarskim oblastima na granici Rumunije sa Srbijom, socijalnu i ekonomsku koheziju, odnosno podizanje svesti mladih o ekološkim pitanjima i potrebu da se zaštiti životna sredina i da se razmišlja i deluje održivo. Tokom ovog događaja, pored prezentacija odabranih projekata, razmotreni su zajednički izazovi za evropske regione i predstavljena su i moguća rešenja identifikovanih problema okupljanjem stručnjaka za koheziju politike i praktičara, predstavnika akademije i biznisa, organizacija civilnog društva, institucija EU i medija, kao i predstavnika javnosti koji su želeli da iznesu svoje stavove o budućnosti njihovih regiona. Učesnici ovog skupa otkrili su i razgovarali o tome kako projekti kohezije politike doprinose zelenijoj Evropi,

Cooperation beyond borders.

Interreg-IPA Cross-border Cooperation Romania-Serbia Programme is financed by the European Union under the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II) and co-financed by the partner states in the Programme.

Project RoRS 337- ROMANIA SERBIA NETWORK for assessing and disseminating the impact of copper mining activities on water quality in the cross-border area (RoS-NET2)

što je omogućilo razmenu iskustava i dobre prakse između onih koji sprovode kohezionu politiku EU.

RO Ceremonia de la Ostrava, 16 Noiembrie 2023 // SR Ceremonija u Ostravi, 16. Novembar 2023.

Finala competiției REGIOSTARS a avut loc la Ostrava, Cehia, pe 16 noiembrie 2023, fiind organizată o ceremonie de către Direcția Generală pentru Politică Regională și Urbană a Comisiei Europene REGIOSTARS 2023. Doamna Elisa Ferreira, Comisar European pentru Coeziune și Reforme, a acordat premiul câștigătorului RegioSTARS 2023 la categoria „O Europă verde,” proiectului RORS-337 cu sloganul „De la mină la râu. Gardienii apelor,” finanțat în cadrul Programului Interreg-IPA de Cooperare Transfrontalieră România-Serbia. Ceremonia EU REGIOSTARS 2023 poate fi vizualizată accesând link-ul <https://www.regiostarsawards.eu/>.

Doamna Ferreira ne-a felicitat pentru impactul proiectului nostru și replicabilitatea acestuia. În cadrul acestui proiect, cei 3 parteneri, Universitatea de Vest din Timișoara, Grupul Ecologic de Colaborare Nera din Caraș-Severin și Institutul de Metalurgie și Minerit din

Finale takmičenja REGIOSTARS održano je 16. novembra 2023. godine u Ostravi, u Češkoj, ceremoniju koju je organizovala Generalna direkcija Evropske komisije za regionalnu i urbanu politiku REGIOSTARS 2023. Gospođa Elisa Ferreira, evropska komesarka za koheziju i reforme, dodelila je nagradu dobitniku RegioSTARS-a 2023 u kategoriji "Zelenija Evropa" projektu RORS-337 sa sloganom "Od rudnika do reke. Čuvari vode", finansirani u okviru Interreg-IPA Programa prekogranične saradnje Rumunije i Srbije. Ceremoniju EU REGIOSTARS 2023 možete pogledati putem linka <https://www.regiostarsawards.eu/>.

Gospođa Ferreira nam je čestitala na uticaju našeg projekta i njegovoj replikabilnosti. U okviru ovog projekta, 3 partnera, Zapadni univerzitet u Temišvaru, Grupa za ekološku saradnju Nera iz Caraș-Severina i Institut za rudarstvo i metalurgiju u Boru, Srbija

Bor, Serbia, am realizat cercetări și campanii de conștientizare pentru a oferi soluții privind reducerea gradului de poluare cauzat de activitățile de minerit și pentru a restabili atractivitatea naturală a zonei de frontieră.

Dedicăm acest premiu celor aproape 100 de studenți ai Universității de Vest din Timișoara și ai Institutului de Mine și Minerit Bor, precum și celor peste 700 de elevi și profesori care s-au implicat în activitățile proiectului, conștientizând problemele de mediu generate de activitățile miniere și existența unor remedii propuse pentru dezvoltarea sustenabilă a acestor activități economice, prin curățarea apelor poluate și recuperarea metalelor grele din râuri. Nu în ultimul rând, acest proiect, dar și premiul obținut, reprezintă vocea oamenilor din România și Serbia cu privire la problemele de mediu trecute și prezente, la care se așteaptă o rezolvare în viitorul cel mai apropiat.

sprovela su kampanje istraživanja i podizanja svesti kako bismo obezbedili rešenja za smanjenje zagađenja izazvanih rudarskim aktivnostima i vratili prirodnu atraktivnost pograničnog područja.

Ovu nagradu posvećujemo skoro 100 studenata Zapadnog Univerziteta u Temišvaru i Borskog instituta za rudarstvo i metalurgiju, kao i preko 700 studenata i profesora koji su bili uključeni u projektne aktivnosti, svesni ekoloških problema koje stvaraju rudarske aktivnosti i postojanja predloženih ugovora za održivi razvoj ovih privrednih aktivnosti, čišćenjem zagađenih voda i izdvajanjem teških metala iz reka. Ovaj projekat, ali i dobijena nagrada, predstavlja glas naroda Rumunije i Srbije u vezi sa prošlim i sadašnjim ekološkim problemima, za koje se očekuje da će biti rešeni u najbližoj budućnosti.

RO Evenimente de promovare a premiului obținut // SR Događaji za promociju dobijene nagrade

Pe baza succesului extraordinar al proiectului în cadrul competiției REGIOSTARS 2023, dr. Zoran Stevanović și alți membri ai echipei de proiect de la Institutul de Mine și Metalurgie Bor au organizat un eveniment pe 28 noiembrie 2023 în cadrul MMI Bor pentru a sărbători acest mare succes. În aceeași zi, dr.

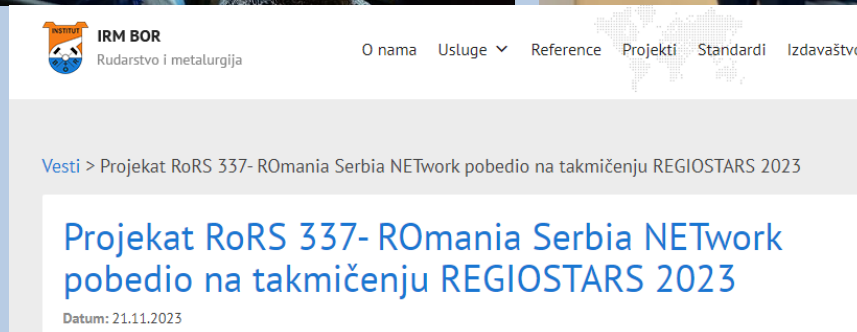
Na osnovu izuzetnog uspeha projekta na konkursu REGIOSTARS 2023, dr Zoran Stevanović i drugi članovi projektnog tima iz Instituta za rudarstvo i metalurgiju Bor organizovali su manifestaciju 28. novembra 2023. godine u okviru MMI Bor kako bi proslavili ovaj veliki uspeh. Istog dana, dr Zoran Stevanović (TDM) je dao

Zoran Stevanović (TDM) a oferit o declarație de presă care poate fi urmărită utilizând link-ul <https://zamedia.rs/2023/11/28/srpsko-rumunski-projekat-o-uticaju-rudarstva-na-kvalitet-voda-pobedio-na-takmicenju-regiostars-2023/>.

Anunțul privind proiectul câștigător „De la mină la râu. Gardienii apei!” în cadrul competiției REGIOSTAR 2023 este disponibil și pe pagina web a MMI Bor 11.12.2023 - RoS-NET 2 Regiostar 2023 Award_RO.docx.

izjavu za javnost koju može pratiti pomoću linka <https://zamedia.rs/2023/11/28/srpsko-rumunski-projekat-o-uticaju-rudarstva-na-kvalitet-voda-pobedio-na-takmicenju-regiostars-2023/>.

Najava pobjedničkog projekta "Od rudnika do reke. Čuvari vode!" na konkursu REGIOSTAR 2023 dostupan je i na sajtu MMI Bor 11.12.2023 - RoS-NET 2 Regiostar 2023 Award_RO.docx.

IRM BOR
Rudarstvo i metalurgija

O nama Usluge Reference Projekti Standardi Izdavaštvo

Vesti > Projekat RoRS 337- ROMania Serbia NETwork pobedio na takmicenju REGIOSTARS 2023

Projekat RoRS 337- ROMania Serbia NETwork pobedio na takmicenju REGIOSTARS 2023

Datum: 21.11.2023

RO Apariții media // SR Pojavljivanje u medijima

Presa din România și cea din Serbia au anunțat cu
mândrie câștigarea premiului REGIOSTARS 2023!

Mediji iz Rumunije i Srbije sa ponosom su objavili
osvajanje nagrade REGISTARS 2023!

Un proiect cu impact (și) în Caraș-Severin a câștigat marele premiu la competiția europeană Regiostars Awards

Articol de Marian Averescu Publicat vineri, 17 nov. 2023 19:20

Un proiect transfrontalier derulat de Universitatea de Vest din Timișoara, Grupul Ecologic de Colaborare Nera din Caraș-Severin și Universitatea de Metalurgie și Mine din Bor, Serbia, a fost declarat câștigător la categoria secțiunii „A Green Europe” în cadrul celei mai prestigioase competiții dedicate proiectelor Uniunii Europene – Regiostars Awards.

Toate evenimentele Timișoara 2023 sunt aici!
Intră pe site pentru informațiile complete:
timișoara2023.eu

2023
Timișoara 2023
European Capital of Culture

ACTUALITATE ADMINISTRATIE POLITICA JUSTITIE BUSINESS EDUCAȚIE SĂNĂTATE SOCIAL TURISM LIFESTYLE UTILE SPORT LIVE Căutare

[Acasă](#) / [Business](#) / „From mine to river. The Water Guardians!” cel mai bun proiect european România-Serbia, la RegioStars Awards 2023

„From mine to river. The Water Guardians!” cel mai bun proiect european România-Serbia, la RegioStars Awards 2023

De [Alina Dragomir](#) în 17 noiembrie 2023, ora 2:00 PM

Impact Press
entru ca ai dreptul sa fii informat!

Toate evenimentele Timișoara 2023
Intră pe site pentru informațiile complete:

2023 Timișoara 2023
European Capital of Culture

HOME JUSTITIE ACTUALITATE EVENIMENT POLITICA ANCHETA ECONOMIE CULTURA
CONTACT

ECONOMIE

RegioSTARS 2023: Succes al cooperării transfrontaliere România-Serbia. Proiectul “Gardienii apelor” dezvoltat de studenți din Timișoara și Bar, premiat de Comisia Europeană

November 17, 2023/Impact Press/No Comments

Cooperation beyond borders.

Interreg-IPA Cross-border Cooperation Romania-Serbia Programme is financed by the European Union under the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II) and co-financed by the partner states in the Programme.

Project RoRS 337- ROMANIA **S**ERBIA **N**ETWORK for assessing and disseminating the impact of copper mining activities on water quality in the cross-border area (RoS-NET2)

- <https://resita.ro/un-proiect-cu-impact-si-in-caras-severin-a-castigat-marele-premiu-la-competitia-europeana-regiostars-awards/>
- <https://expressdebanat.ro/from-mine-to-river-the-water-guardians-cel-mai-bun-proiect-european-romania-serbia-la-regiostars-awards-2023/>
- <https://www.impactpress.ro/2023/11/17/regiostars-2023-succes-al-cooperarii-transfrontaliere-romania-serbia-proiectul-gardienii-apelor-dezvoltat-de-studenti-din-timisoara-si-bar-premiat-de-comisia-europeana/>
- <https://stiridinromania.ro/impactul-proiectului-din-mine-in-rauri-gardienii-apelor-recunoscut-la-regiostars-2023/>
- <https://www.ziuadevest.ro/regiostars-succes-al-cooperarii-transfrontaliere-romania-serbia/>

Cooperation beyond borders.

Interreg-IPA Cross-border Cooperation Romania-Serbia Programme is financed by the European Union under the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II) and co-financed by the partner states in the Programme.

Project RoRS 337- ROMANIA **S**ERBIA **N**ETWORK for assessing and disseminating the impact of copper mining activities on water quality in the cross-border area (RoS-NET2)

RO Campanie de prelevare de probe și pregătire a filmului de promovare la nivelul Uniunii Europene a proiectului nostru cunoscut acum sub denumirea „De la mină la râu. Gardienii apelor!” // SR Kampanja za uzorkovanje i pripremu promotivnog filma na nivou Evropske Unije našeg projekta, sada poznatog kao „Od rudnika do reke. Čuvari voda!”

Zilele frumoase din cea de a doua săptămână a lunii februarie 2024 (5-8 februarie) au fost benefice pentru realizarea unei campanii de prelevare de probe de apă, sediment și sol din regiunile miniere de la Bor (Serbia) și respectiv de la Moldova Nouă și de realizare, alături de o echipă de filmare de la VHM Projet Bruxelles, a filmului de promovare a proiectului nostru.

Membri ai echipelor instituțiilor care au implementat proiectul, Universitatea de Vest din Timișoara, Institutul de Mine și metalurgie din Bor și GEC Nera filiala Caraș Severin, au însoțit echipa de filmare pe teren la locurile de prelevare a probelor, au prelevat probe pentru a fi

Prelepi dani druge nedelje februara 2024 (5-8. februar) bili su korisni za sprovođenje kampanje uzorkovanja vode, taloga i zemljišta iz rudarskih regiona Bor (Srbija) i Moldavije Noua, odnosno realizacije, zajedno sa filmskom ekipom iz VHM Projet Brisela, filma koji promovise naš projekat.

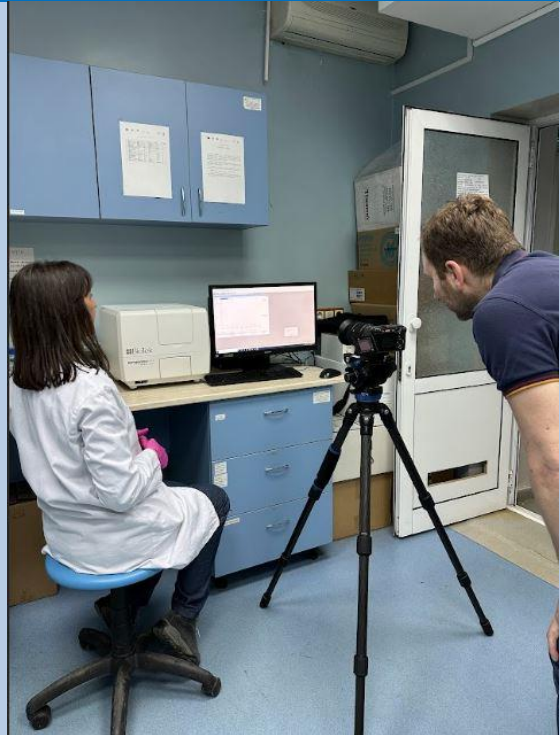
Članovi timova institucija koje su realizovale projekat, Zapadni Univerzitet iz Temišvara, Institut za Rudarstvo i Metalurgiju u Boru i filijale GEC Nera Karaš Severin, pratili su snimateljsku ekipu na terenu do mesta uzorkovanja, uzeli su uzorke koje treba analizirati u

analizate din punct de vedere a conținutului de metale grele și a altor tipuri de poluați care sunt caracteristici zonelor cu activități miniere. De asemenea, echipa de filmare a fost interesată și de modul de analizare a probelor și interpretare a rezultatelor și a participat la desfășurarea acestor acțiuni în Laboratoarele de Cercetări Avansate de Mediu ale Universității de Vest din Timișoara și în laboratoarele Institutului de Mine și Metalurgie din Bor. Echipa de filmare a avut ocazia să se familiarizeze cu natura principalelor activități ale proiectului și a înregistrat instantanee care să fie utilizate pentru elaborarea filmului de promovare la nivelul Uniunii Europene a rezultatelor obținute în cadrul proiectului și a instituțiilor care l-au implementat.

smislu conține teșkih metala i drugih vrsta zagađujućih materija koje su karakteristične za područja sa rudarskom delatnošću. Takođe, snimateljski tim je bio zainteresovan za analizu uzoraka i interpretaciju rezultata, i učestvovao je u sprovođenju ovih akcija u laboratorijama za istraživanje životne sredine Zapadnog Univerziteta u Timišvaru i laboratorijama Instituta za Rudarstvo i Metalurgiju u Boru. Filmska ekipa je imala priliku da se upozna sa prirodom glavnih aktivnosti projekta i snimila video materijal koji će se koristiti za izradu promotivnog filma na nivou Evropske Unije iz rezultata dobijenih u okviru projekta i institucije koje su ga sprovodile.

Cooperation beyond borders.

Interreg-IPA Cross-border Cooperation Romania-Serbia Programme is financed by the European Union under the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II) and co-financed by the partner states in the Programme.

Project RoRS 337- ROmania Serbia NETwork for assessing and disseminating the impact of copper mining activities on water quality in the cross-border area (RoS-NET2)

RO Ceremonia de comunicare locală RegioSTARS - „De la mină la râu. Gardienii apelor!” // SR Ceremonija lokalne komunikacije RegioSTARS - „Od rudnika do reke. Čuvari voda!”

Ceremonia de comunicare locală RegioSTARS a avut loc la Universitatea de Vest din Timișoara, Sala Senatului, în 21 martie 2024 în prezența D-lui Prof. Dr. Cosmin Enache, prorector al Universității de Vest din Timișoara, a D-nei Oana Cristea, Șefa Autorității de Management a Programului Interreg IPA România-Serbia, a D-nei Monika Henesey, Director de Comunicare a Departamentului pentru Politici Regionale și Urbane a Comisiei Europene, a D-nei Sanda Simic, Ministru adjunct interimar al Ministerul Integrării Europene din Republica Serbia, a E.S. Silvia Davidoiu, Ambasadorul României în Republica Serbia, a D-nei Anca Lolescu, Director executiv al Biroului Regional pentru Cooperare Transfrontalieră Timișoara, a reprezentanților și membrilor echipelor partenerilor care au implementat proiectul, respectiv a cercetătorilor, cadrelor didactice, studenților și altor membri ai comunității academice timișene.

Reprezentanții echipelor care au implementat proiectul, Prof. Dr. Habil. Adriana Isvoran de la Universitatea de Vest din Timișoara, Dr. Zoran Stevanovic de la Institutul de Mine și Metalurgie din Bor și Conf. Dr. Ileana Rotaru de la GEC Nera, au prezentat principalele rezultate obținute de fiecare partener prin implementarea proiectului și au ilustrat modalități de continuare a activităților proiectului care să conducă la restituirea tractivității naturale a zonelor în care se desfășoară activități miniere în regiunea transfrontalieră.

Ceremonia a avut drept scop lansarea filmului de prezentare a proiectului câștigător al premiului RegioSTARs la categoria O Europă verde, film care poate fi vizionat la acest link <https://app.frame.io/presentations/01046a48-3151-4995-bf67-a042f6be4391> și a continuat cu vizionarea unei expoziții cu imagini din proiect. Expoziția va fi continuă pe perioada de sustenabilitate a proiectului și va putea fi vizitată la sediul Laboratoarelor de Cercetări Avansate de Mediu, Str. Oituz 4A, Timișoara.

RegioSTARS lokalna ceremonija komunikacije održana je na Zapadnom Univerzitetu u Temišvaru, Senatska sala, 21. marta 2024. godine u prisustvu prof. dr Cosmin Enache, prorektora Zapadnog Univerziteta u Temišvaru, gospođa Oane Cristea, šeficaq Upravnog odbora IPA Programa Rumunija-Srbija, gospođe Monika Henesey, direktorka za komunikacije Odeljenja za regionalne i urbane politike Evropske komisije, gospođa Sanda Šimić, državna sekretarka Ministarstva za evropske integracije Republike Srbije, H.E. Silvia Davidoiu, ambasadorka Rumunije u Republici Srbiji, gospođa Anca Lolescu, izvršna direktorka Regionalne kancelarije za prekograničnu saradnju Temišvar, predstavnici i članovi tima partnera koji su realizali projekat, odnosno istraživači, profesori, studenti i drugi članovi akademske zajednice u Temišvaru.

Predstavnici timova koji su realizovali projekat, prof. Dr. Habil. Adriana Isvoran sa Zapadnog Univerziteta u Temišvaru, dr. Zoran Stevanović iz Instituta za rudarstvo i metalurgiju u Boru i konf. Dr. Ileana Rotaru iz Gec Nera predstavili su glavne rezultate dobijene od svakog partnera kroz realizaciju projekta i ilustrovane načine za nastavak projektnih aktivnosti koje vode ka restituciji prirodne traktacije oblasti u kojima se odvijaju rudarske aktivnosti u prekograničnom regionu.

Ceremonija je imala za cilj da objavi film nagrađivanog projekta RegioSTARs u kategoriji Zelena Evropa, koji se može pogledati na ovom linku <https://app.frame.io/presentations/01046a48-3151-4995-bf67-a042f6be4391> i nastaviti sa gledanjem izložbe sa slikama projekta. Izložba će biti nastavljen tokom perioda održivosti projekta i može se posetiti u sedištu Laboratorija za napredna istraživanja životne sredine, ul. Oituz 4A, Temišvar.

RO Institutul de minerit și metalurgie la Târgul Internațional de Tehnologie, mai 2024 // SR Institut za rudarstvo i metalurgiju na Medjunarodnom Sajmu Tehnike, Maj 2024

Târgul Internațional de Tehnică și Realizări Tehnice, care a avut loc în perioada 21-24 mai 2024, este cea mai veche manifestare expozițională tehnică și tehnologică din această parte a Europei, specializată în domeniul tehnologiilor de producție.

Međunarodni sajam tehnike i tehničkih dostignuća, koji je održan od 21. do 24. Maja 2024. godine, je najstarija tehničko-tehnološka izložbena manifestacija u ovom delu Evrope, specijalizovana za oblast proizvodnih tehnologija.

Cooperation beyond borders.

Interreg-IPA Cross-border Cooperation Romania-Serbia Programme is financed by the European Union under the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II) and co-financed by the partner states in the Programme.

Project RoRS 337- ROmania Serbia NETwork for assessing and disseminating the impact of copper mining activities on water quality in the cross-border area (RoS-NET2)

Organizat pentru prima dată în 1937, este un martor al istoriei și un volant al dezvoltării. Aproape toate târgurile mari s-au dezvoltat din ea.

Este membru al Uniunii Internaționale a Târgurilor (UFI, Paris) din 1957.

Târgul Internațional de Tehnică și Realizări Tehnice reprezintă un factor important în dezvoltarea economică și are un impact semnificativ asupra dezvoltării viitoare a industriei sârbe și a cooperării regionale.

A început era integrării digitale a industriei. Fabricile devin digitale, inteligente, virtuale, adaptate oamenilor și în armonie cu mediul de viață. Roboții colaborativi cuceresc facilitățile de producție și lucrează în echipă cu oamenii. Realitatea virtuală și internetul industrial șterg granițele spațiale. Inteligența artificială și internetul obiectelor transformă modelele de afaceri tradiționale și fac producția industrială mai ecologică. În centrul tuturor lucrurilor se află în continuare OMUL, creativitatea și imaginația sa conectate cu noile tehnologii. Tot ceea ce până de curând era doar o viziune este acum o realitate și își găsește aplicarea în fabricile inteligente ale viitorului.

Din acest motiv, Târgul Tehnic de la Belgrad este în continuare un loc important pentru întâlniri de afaceri, schimb de idei și experiențe de afaceri, precum și pentru promovarea inovațiilor și a noilor tehnologii.

Institutul de Minerit și Metalurgie a avut și el un stand propriu la târg și a atras multă atenție, atât pentru produsele și activitățile sale, cât și pentru premiul obținut la Bruxelles, în cadrul competiției REGIOSTARS 2023 pentru proiectul RoS-NET2 cu parteneri din România - Universitatea de Vest Timișoara și GEC Nera Moldova Nouă.

Prvi put organizovan 1937. godine, svedok je istorije i zamajac razvoja. Iz njega su se razvili skoro svi veliki sajmovi.

Član je Međunarodne unije sajмова (UFI, Pariz) od 1957. godine.

Međunarodni sajam tehnike i tehničkih dostignuća predstavlja važan faktor privrednog razvoja i ima značajan uticaj na budući razvoj industrije Srbije i regionalnu saradnju.

Era digitalne integracije industrije je počela. Fabrike postaju digitalne, pametne, virtualne, po meri čoveka i u harmoniji sa životnim okruženjem. Kolaborativni roboti osvajaju proizvodne pogone i timski rade sa čovekom. Virtualna realnost i industrijski internet brišu prostorne granice. Veštačka inteligencija i internet stvari transformišu tradicionalne poslovne modele i čine industrijsku proizvodnju zelenijom. U središtu svega je i dalje ČOVEK, njegova kreativnost i mašta povezani sa novim tehnologijama. Sve što je do skora bila samo vizija, danas je realnost i svoju primenu pronalazi u pametnim fabrikama budućnosti.

Beogradski sajam tehnike je zbog toga i dalje važno mesto poslovnih susreta, razmene poslovnih ideja i iskustava i promocije inovacija i novih tehnologija.

I Institut za rudarstvo i meralurgiju je imao svoj štand na sajmu i privukao veliku pažnju, kako svojim proizvodima i delatnostima, tako i osvojenom nagradom u Briselu, na takmičenju REGIOSTARS 2023 za projekat RoS-NET2 sa Partnerima iz Rumunije West University Timisoara i GEC Nera Moldova Noua.

Cooperation beyond borders.

Interreg-IPA Cross-border Cooperation Romania-Serbia Programme is financed by the European Union under the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II) and co-financed by the partner states in the Programme.

Project RoRS 337- ROMANIA SERBIA NETWORK for assessing and disseminating the impact of copper mining activities on water quality in the cross-border area (RoS-NET2)

RO Promovarea proiectului "De la mină la râu. Gardienii apei!" Câștigător al concursului EU REGIOSTARS 2023 la categoria "Europa verde". <https://regiostarsawards.eu/>. // SR Promocija projekta „Od rudnika do reke. Čuvari vode!” Pobednik na takmičenju EU REGIOSTARS 2023 u kategoriji „Zelena Evropa”. <https://regiostarsawards.eu/>.

Institutul de Mine și Metalurgie (MMI) Bor participă în calitate de partener deplin la Proiectul „Construirea laboratoarelor de integrare a ecosistemelor la HEI pentru a promova specializarea inteligentă și inovarea pe materii prime durabile” HEI4S3-RM în cadrul Inițiativei EIT HEI (06.2022. - 06.2024.) <https://hei4s3-rm.eu/partnership/>.

Principalele obiective și activități ale proiectului sunt abordate în ceea ce privește consolidarea parteneriatului internațional și promovarea și dezvoltarea proiectelor de inovare/de afaceri legate de misiunile CCI-urilor EIT. O atenție deosebită este acordată îmbunătățirii cunoștințelor tinerilor cercetători și studenți pentru exploatarea durabilă a resurselor minerale și protecția mediului, care se realizează prin intermediul "TalentHEI Factory", "TalentHEI Lab" și Webinarii, care au fost realizate în total 32 (<https://hei4s3-rm.eu/webinars/>), două dintre ele fiind organizate și coordonate de MMI Bor.

Importanța proiectului este reflectată în consorțiul format din instituții și universități ca parteneri cu drepturi depline din țările participante: Universidad de Oviedo, Spania; Universidad de Huelva, Spania; Universitatea Internațională Elenă, Grecia; Lapin Ammattikorkeakoulu Oy, Finlanda; Technische Hochschule Georg Agricola, Germania; Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului "Regele Mihai I al României", România, Tapojärvi Ltd, Finlanda; MONOLITHOS Catalysts & Recycling Ltd., Grecia; Clusterul minier durabil iberic, Spania; Clusterul TIC de Asturias, Spania; Ekolive Germany GmbH, Germania; Grupul Resurse minerale Portugalia, Portugalia; Centrul internațional pentru materiale avansate și materii prime, Spania; MetaIndustry4, Cluster de producție avansată a industriei metalurgice din Asturias, Spania; Atlantic Copper, Spania; Sandfire MATSA, Spania.

În plus față de cele de mai sus, în perioada 28-30 septembrie. 2023., MMI Bor a participat activ la Universitatea Internațională Elenă din Kavala, Grecia, (<https://hei4s3-rm.eu/environmental-challenge-day-in-kavala/>) la implementarea "Zilei provocărilor de mediu",

Institut za rudarstvo i metalurgiju (IRM) Bor učestvuje kao Full Partner na projektu „Izgradnja laboratorija za integraciju ekosistema na HEI radi podsticanja pametne specijalizacije i inovacija na održivim sirovinama” HEI4S3-RM u okviru EIT HEI Inicijative (06.2022. - 06.2024.) <https://hei4s3-rm.eu/partnership/>.

Glavni ciljevi i aktivnosti Projekta su usmereni na jačanje međunarodnog partnerstva i promovisanje i razvoj inovativnih/poslovnih projekata vezanih za misije EIT KIC-a. Posebna pažnja je usmerena na unapređenje znanja mladih istraživača i studenata za održivu eksploataciju mineralnih sirovina i zaštitu životne sredine, što se realizuje kroz organizovane „TalentHEI Factori”, „TalentHEI Lab” i vebinare, kojih je ukupno realizovano 32 (<https://hei4s3-rm.eu/webinars/>), dve od njih je organizovao i koordinirao IRM Bor.

Značaj projekta ogleda se u Konzorcijumu koji čine institucije i univerziteta kao punopravni partneri iz zemalja učesnica: Universidad de Oviedo, Španija; Universidad de Huelva, Španija; Helenski međunarodni univerzitet, Grčka; Lapin Ammattikorkeakoulu Oj, Finska; Technische Hochschule Georg Agricola, Nemačka; Banatski Univerzitet poljoprivrednih nauka i veterinarske medicine "Kralj Rumunije Mihael Ist", Rumunija, Tapojärvi Ltd, Finska; MONOLITHOS Catalysts & Recycling Ltd., Grčka; Iberijski klaster održivog rudarstva, Španija; Klaster TIC de Asturias, Španija; Ekolive Germany GmbH, Nemačka; Klaster Portugalski mineralni resursi, Portugal; Međunarodni centar za napredne materijale i sirovine, Španija; MetaIndustry4, Napredni proizvodni klaster metalske industrije u Asturiji, Španija; Atlantik Koper, Španija; Peščana vatra MATSA, Španija.

Pored navedenog, u periodu 28-30. septembar. 2023., IRM Bor je aktivno učestvovao na Helenskom međunarodnom univerzitetu u Kavali, u Grčkoj, (<https://hei4s3-rm.eu/environmental-challenge-day-in-kavala/>) u sprovođenju "Dana ekoloških izazova", gde

Cooperation beyond borders.

Interreg-IPA Cross-border Cooperation Romania-Serbia Programme is financed by the European Union under the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II) and co-financed by the partner states in the Programme.

Project RoRS 337- ROMANIA **S**ERBIA **N**ETWORK for assessing and disseminating the impact of copper mining activities on water quality in the cross-border area (RoS-NET2)

unde tinerii cercetători și studenți au participat la o competiție cu idei și propuneri de proiecte dedicate găsirii de soluții durabile și eficiente pentru rezolvarea provocărilor urgente de mediu și promovarea circularității în diverse industrii (Figura 1.).

su mladi istraživači i studenti učestvovali na konkursu sa idejama i predlozima projekata posvećenih pronalaženju održivih i efikasnih rešenja za rešavanje hitnih ekoloških izazova i promovisanju cirkularnosti u raznim industrijama (Slika 1.).

Figura 1. Universitatea Internațională Elenă din Kavala, Grecia, "Ziua provocărilor de mediu" // Slika 1. Helenski međunarodni univerzitet u Kavali, Grčka, "Dan ekoloških izazova"

Cu ocazia acestui eveniment, MMI Bor a anunțat că proiectul "De la mină la râu. The Water Guardians!", împreună cu Leading Partner West University Timișoara a fost nominalizată în competiția REGIOSTAR 2023 la categoria "Europa verde". De asemenea, s-a afirmat că în acest moment (septembrie 2023), Proiect a fost ales ca unul dintre cei cinci finaliști. Obiectivul prezentării acestui eveniment la care proiectul a fost ales în cinci finaliști la categoria "Europa verde" a fost de a sublinia importanța protecției mediului și consolidarea cooperării internaționale în astfel de activități.

Similar acestui eveniment, în cadrul proiectului HEI4S3-RM pe 6 iunie 2024 la Campus de El Carmen din Universidad de Huelva, Spania a fost organizat evenimentul intitulat "BE WATER our friends" sub patronajul Săptămânii Verzi 2024 (Figura 2.).

Na ovom događaju IRM Bor je objavio taj Projekat "Od rudnika do reke. Čuvari vode!", sa vodećim partnerom West University Timisoara nominovan je za REGIOSTAR 2023 takmičenje u kategoriji "Zelena Evropa". Takođe, navedeno je da je u ovom trenutku (septembar 2023), Projekat izabran za jednog od pet finalista. Cilj prezentacije na ovom događaju koji je projekat izabran u kategoriji pet finalista u kategoriji "Zelena Evropa" bio je da se podvuče značaj zaštite životne sredine i jačanja međunarodne saradnje u takvim aktivnostima.

Slično ovom događaju, u obimu HEI4S3-RM Projekta 6. juna 2024. godine u Kampusu de El Karmen u Universidad de Huelvi, u Španiji je organizovan događaj pod nazivom "BE WATER our friends" pod patronažom Zelene nedelje 2024 (Slika 2.).

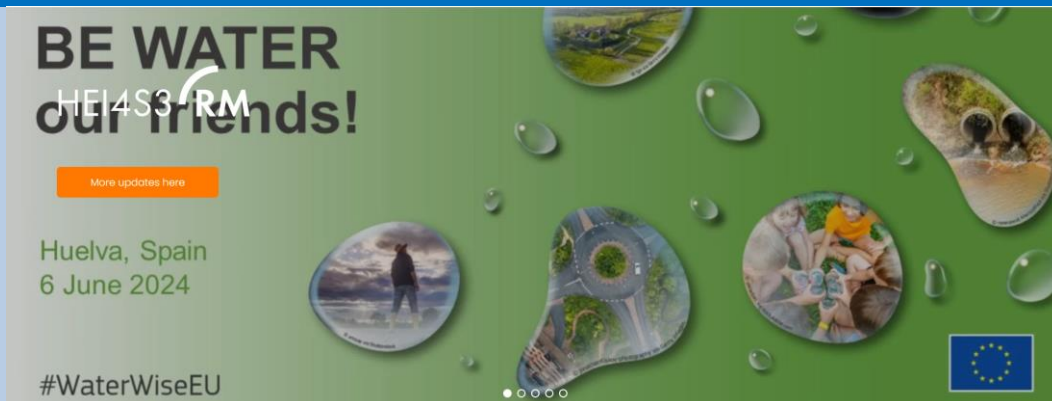

Figura 2. Campus de El Carmen din Universidad de Huelva, Spania, "BE WATER prietenii noștri" // Slika 2. Kampus de El Carmen sa Universiteta de Huelva, Spanija, „BUDI VODA naši prijatelji“

Acest eveniment a fost dedicat exclusiv protecției calității apei și a reunit părțile interesate din diferite sectoare pentru a se implica și a contribui la soluții practice și strategii pentru obiectivul primar - calitatea apei <https://hei4s3-rm.eu/final-conference-huelva/>. În cadrul acestui eveniment, MMI Bor a prezentat că, după alegerea ca unul dintre cei cinci finaliști, promovarea publică a proiectului "De la Mine la râu. Gardienii Apei!", cu Universitatea de Vest Timișoara în domeniul de aplicare al IPA CBC România – Serbia (2019-2021), a fost realizat pe 10-12. Octombrie 2023. la Bruxelles (Figura 3.).

Ovaj događaj je bio posvećen isključivo zaštiti kvaliteta vode i okupio je aktere iz različitih sektora da se angažuju i doprinesu praktičnim rešenjima i strategijama za primarni cilj - kvalitet vode <https://hei4s3-rm.eu/final-conference-huelva/>. IRM Bor je na ovom događaju predstavio da je posle izbora jedan od pet finalista, javna promocija projekta „Od rudnika do reke. Čuvari vode!“, sa Zapadnim univerzitetom iz Temišvara u okviru IPA prekogranične saradnje Rumunija – Srbija (2019-2021), izvedena je 10-12. oktobra 2023. u Briselu (slika 3.).

Figura 3. Prezentări de proiecte, Bruxelles, 11 octombrie 2023. // Slika 3. Predlozi projekata, Brisel, 11. oktobar 2023.

Pe baza acestei promoții și pe baza deciziei juriului, anunțarea finală a proiectului câștigător în REGIOSTAR 2023 a avut loc pe 16 noiembrie 2023 în Ostrava, Republica Cehă, <https://regiostarsawards.eu/>. Având în vedere calitatea apelor de suprafață care a fost principalul obiectiv al evenimentului de la Huelva, MMI Bor a prezentat filmul proiectului "De la mină la râu.

Na osnovu ove akcije i odluke žirija, konačna najava pobjedničkog projekta u registru 2023 održana je 16. Novembra 2023. u Ostravi, Češka, <https://regiostarsawards.eu/>. s obzirom na to da je glavna tema događaja u Huelvi bio kvalitet površinskih voda, MMI Bor je predstavio video projekat "od rudnika

Gardienii apei!" (Figurile 4. și 5.)
<https://irmbor.co.rs/svecana-konferencija-u-temisvaru/>.

do reke". Čuvari vode! (ris. 4. i 5.)
<https://irmbor.co.rs/svecana-konferencija-u-temisvaru/>.

Green Week 2024 Event "BE WATER our friends"		6 June
MEETING AGENDA		
10:00	INTRODUCTION o Representatives of University of Huelva and PHENO HORIZON	
10:15	WATER RESILIENT MINING INDUSTRIES A session of power speeches, in roundtable formula moderated by Liv Brandt, University of Oviedo o "Mining waters: An arctic aspect" Jukka Joutsenvaara, Lapland University of Applied Sciences o "Opportunities of post-mining in the German hard coal industry for a sustainable future" Alisa Kneip, Research Center of Post-Mining, Technical University of Georg Agricola o "Current trends in wastewater treatment" Ramonna Kosheleva, PhD in Physical Chemistry, PostDoc at the Department of Chemistry	
11:15	Coffee break	
11:45	WATER RESILIENT CITIES A session of power speeches, in roundtable formula moderated by Maciej Kowalczyk, PHENO o "Water management in the cities in the face of climate change" Paweł Jarosiewicz, PhD, EIL Poland: University of Lodz, Faculty of Biology and Environmental Protection, UNESCO Chair on Ecohydrology and Applied Ecology o "Water supply problems in Ukraine: the impact of war" Inna Semenko, Ievgen Zubtsov, Volodymyr Dahl East Ukrainian National University o "Building sector cooperation in response to solving urban water management problems – the example of #EIL_PL" Małgorzata Grodzicka-Kowalczyk, PhD Candidate, Eil Poland: University of Lodz, Faculty of Economics and Sociology o "Resilience of drainage and groundwater quality on low infiltration capacity urban areas - pilot action Ljubljana" Janja Svetina, PhD Candidate, Geological Survey of Slovenia	
12:45	WATER RESILIENT CITIES A session of power speeches, in roundtable formula moderated by Professor Ana Suárez Vázquez, University of Oviedo o "Passive mine water treatment in the Iberian Pyrite Belt" Professor José Miguel Nieto, University of Huelva o "From mining to providing clean water" Dragana Bozic, Senior Research Associate, Mining and Metallurgy Institute Bor o "Water Poverty Index" Ashraf Abdallah Isayed, PhD student, University of Oviedo	
13:45	FINAL DISCUSSION o Representatives of University of Huelva and PHENO HORIZON	

Figura 4. "Fii apă prietenii noștri", 6 iunie 2024. Agenda // Slika 4. "Budi voda, naši prijatelji", 6.juna 2024. Dnevni red

Filmul prezentat arată în mod clar că pentru calitatea apei de suprafață în UE este necesară cooperarea internațională, sensibilizarea publicului și răspândirea cunoștințelor avansate la o gamă largă de tineri cercetători și populație academică. În acest fel, partenerii de proiect pot contribui la o mai bună calitate a apei în viitor și pot fi practic comparați cu cele mai importante instituții din lume în domeniul tehnologiei și protecției mediului.

Predstavljeni film jasno pokazuje da je za poboljšanje kvaliteta površinskih voda u EU potrebna međunarodna saradnja, podizanje svesti javnosti i širenje naprednog znanja širokom spektru mladih istraživača i akademske zajednice. Na ovaj način, projektni partneri će moći da doprinesu poboljšanju kvaliteta vode u budućnosti i praktično se izjednačavaju sa vodećim svetskim institutima za tehnologiju i zaštitu životne sredine.

Figura 5. „De la Mină la Râu. Gardienii apei! la evenimentul „BE WATER our friends”, 6 iunie 2024. Campus de El Carmen din Universidad de Huelva, Spania. // Slika 5. "Od rudnika do reke". Čuvari vode! na događaju "neka nam VODA bude prijatelj", 6.juna 2024. Kampus El Carmen na Univerzitetu u Huelvi, Španija.

Cooperation beyond borders.

Interreg-IPA Cross-border Cooperation Romania-Serbia Programme is financed by the European Union under the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II) and co-financed by the partner states in the Programme.

Project RoRS 337- ROmania Serbia NETWORK for assessing and disseminating the impact of copper mining activities on water quality in the cross-border area (RoS-NET2)